

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY VI

WYMAGANIA	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
I. Kształcenie literackie i kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu • dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu • wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach epickich • analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy różnorodnych tekstów literackich • analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym • podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych • rozpoznaje literackie gry z konwencją • dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych • stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów • dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich • w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny • kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury
	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> • wymienia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości • omawia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego • zna pojęcia: <i>literatura fantastycznonaukowa</i> i <i>fantasy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia <i>fikcję</i> filmową od rzeczywistości • wyjaśnia znaczenie elementów realistycznych w epice • wypowiada się na temat fantastyki w utworach fantastycznonaukowych i fantasy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej • określa funkcję elementów fantastycznych w utworach współczesnych • wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego utworu fantastycznonaukowego i fantasy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, powieść detektywistyczną, historyczną, obyczajową, podróżniczą, przygodową, sensacyjną, fantasy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy gatunkowe baśni, legendy, bajki, hymnu, przypowieści, mitu, opowiadania, noweli, powieści detektywistycznej, historycznej, obyczajowej, podróżniczej, przygodowej, sensacyjnej, fantasy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich • omawia różnice między różnymi odmianami gatunkowymi powieści i opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych i odmianach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji 	

<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofa, anafora, pytanie retoryczne, powtórzenie</i> i wyszukuje niektóre z wymienionych środków w tekście literackim 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście niektóre <i>epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, anafory, pytania retoryczne, powtórzenia</i> i próbuje określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście literackim <i>epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, anafory, pytania retoryczne, powtórzenia</i> i z pomocą nauczyciela określa ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcje środków stylistycznych w czytanych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska w wypowiedziach stara się posługiwać terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich prezentuje szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury dokonuje twórczego odczytania tekstów przez opracowanie adaptacji teatralnych, filmowych czy radiowych
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tytuł, podtytuł, motto, puentę utworu wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu wyjaśnia funkcję tytułu i punktu kulminacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega funkcję podtytułu, motta, puenty jako elementu konstrukcyjnego utworu przedstawia prosty schemat rozwoju akcji 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ tytułu, podtytułu, motta, puenty na interpretację tekstu omawia konstrukcję utworu literackiego 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wers, strofę i refren, wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie <i>rytm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów wskazuje rymy rozpoznaje wiersz ciągły i stroficzny 	<ul style="list-style-type: none"> określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź zna pojęcia <i>rymy męskie i żeńskie</i> oraz <i>rymy dokładne i niedokładne</i> nazywa rodzaj wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz rymowy, bezrymowy, biały, ciągły, stroficzny</i> oraz <i>rymy</i> i <i>rytm</i> podczas analizy wiersza omawia układ rymów w wierszu 	
<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć <i>fabuła, wątek</i> i <i>akcja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym rozpoznaje retrospekcję 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń określa funkcję retrospekcji 	

<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: <i>dialog, monolog</i> • wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia znaczenia pojęć: <i>dialog, monolog</i> • odróżnia dialog od monologu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora • wskazuje w tekście dialogi i monologi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób zapisu dialogu w tekście • określa funkcję monologu
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: <i>podmiot liryczny, narrator, bohater</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa motywy działania bohatera • określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu • określa podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa i narracja trzecioosobowa</i> • odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różne typy narracji w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego, epizodycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy bohaterów różnych typów • objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje swój pogląd na temat bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów
<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę utworu
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne • używa funkcjonalnie pojęć: <i>wątek główny, wątek poboczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i nazywa różne wątki w utworze

<ul style="list-style-type: none"> • nazywa swoje reakcje czytelnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury
<ul style="list-style-type: none"> • odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym • przedstawia dosłowną treść przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach • rozpoznaje elementy ukrytej treści przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przenośne sensy prostych utworów • przedstawia ukrytą treść przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń tekstów kultury • objaśnia sens przypowieści
<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich i filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków
<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat utworu i jego znaczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne rozumienie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoje rozumienie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu
<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próbę interpretacji tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w interpretacji tekstów kultury własne doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury i różnorodne konteksty
<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat postaci literackiej, nazywa pozytywne i negatywne cechy bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia bohatera literackiego • komentuje sytuację 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji

<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości (np. <i>dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna</i>) w odniesieniu do treści omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wartości ukazane w utworze • ustala hierarchię wartości bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury • używa nazw wartości w rozmowie o utworze i motywach działania bohaterów
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tekst literacki • rozpoznaje tekst informacyjny i reklamowy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tekst informacyjny, publicystyczny i reklamowy • wymienia cechy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia tekst literacki od informacyjnego • odróżnia tekst prasowy od literackiego • wskazuje cechy tekstu reklamowego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje tekstu literackiego, informacyjnego, prasowego, reklamowego
<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje informacje wyrażone wprost 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio
<ul style="list-style-type: none"> • określa temat tekstu • używa pojęcia <i>morał</i> w odniesieniu do bajki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski z tekstu • wskazuje morał bajek 	<ul style="list-style-type: none"> • określa główną myśl tekstu • odczytuje morał bajek 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • formułuje samodzielnie przesłanie i morał utworu
<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia w tekście części kompozycyjne i dostrzega relację między nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia, akapitu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa z tekstu wskazane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia informacje ważne od drugorzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> • hierarchizuje informacje
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje określenia opisujące i oceniające 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje opinie w wypowiedziach bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia informacje o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia subiektywny charakter opinii

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czytany utwór jako komiks 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru i interpretacji 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje komiks jako swoisty tekst kultury porównuje komiks z tekstem literackim
<ul style="list-style-type: none"> odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego odróżnia film od programu informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje różne teksty kultury wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych
<ul style="list-style-type: none"> posługuje się terminami: <i>gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostium, rekwizyty, muzyka</i> w kontekście widowiska teatralnego posługuje się pojęciami związanymi z filmem i widowiskiem telewizyjnym: <i>scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się terminami związanymi z teatrem zna pojęcie <i>znaki teatru</i> wie, jak zbudowany jest scenariusz teatralny i filmowy rozpoznaje wybrane gatunki filmowe zna pojęcie <i>film kultowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje wybranych znaków teatralnych posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową rozpoznaje wybrane gatunki filmowe wyjaśnia pojęcie <i>film kultowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje środki wyrazu teatralnego i określa ich funkcje określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego określa wybrane cechy gatunkowe filmu
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych i teatralnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją filmową 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową
<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat treści tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> odbiera tekst kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń

	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja) bierze udział w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks) bierze udział w przygotowaniu scenek teatralnych na podstawie tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż) odgrywa znaczące role w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką) przygotowuje teatralne realizacje scenek na podstawie tekstów literackich 	
	<ul style="list-style-type: none"> z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie odbiera filmy, koncerty, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat tekstów kultury, odbierając filmy, koncerty, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie odbiera i interpretuje filmy, koncerty, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, czyniąc je źródłem swoich działań twórczych 	
II. Kształcenie językowe	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście wykrzykniki i partykuły 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje różnych części mowy w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy rozpoznaje bezokolicznik i formy osobowe czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa nieodmienne części mowy dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane rozpoznaje nieosobowe formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych rozumie funkcję nieosobowych form czasownika rozpoznaje konstrukcje z zaimkiem zwrotnym się 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach funkcjonalnie używa konstrukcji z zaimkiem zwrotnym się 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzi i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika, przymiotnika i liczebnika 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka 	<ul style="list-style-type: none"> oddziela temat fleksyjny od końcówki 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennej części mowy w wypowiedzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennej 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennej, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawne typowe formy gramatyczne wyrazów odmiennej 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawne trudne i nietypowe formy gramatyczne wyrazów odmiennej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania

<ul style="list-style-type: none"> • używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach • stopniuje przymiotniki i przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata • poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości • używa stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i przysłówków 	<ul style="list-style-type: none"> • używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w zdaniu podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje składniowe wyrazów w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie wyrazów poza zdaniem: wykrzyknika i partykuły 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje w wypowiedziach wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję wyrazów poza zdaniem
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych • nazywa niektóre typy związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcia <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> • wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów 	<ul style="list-style-type: none"> • używa ze zrozumieniem pojęć <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> • odróżnia różne typy związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące 	<ul style="list-style-type: none"> • używa celowo wypowiedzi oznajmujących, pytających i rozkazujących 	<ul style="list-style-type: none"> • używa wypowiedzi wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzi ze względu na cel wypowiedzi

<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie pojedyncze i złożone • rozpoznaje równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • określa typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie • poprawnie stosuje równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych różnego typu • stosuje w praktyce językowej różne typy wypowiedzi, dostosowuje je do celu wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie posługuje się wersją mówioną i pisaną języka
<ul style="list-style-type: none"> • wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej, a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny • używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny
<ul style="list-style-type: none"> • rozumie dosłowne i proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przenośnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie związek frazeologiczny 	<ul style="list-style-type: none"> • używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu 	<ul style="list-style-type: none"> • używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrazy wartościujące 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia słownictwo neutralne i wartościujące 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje ze świadomością celu słownictwo neutralne i wartościujące 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję słownictwa neutralnego i wartościującego w tekście
<ul style="list-style-type: none"> świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się
<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem pojęć <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i>, <i>antonim</i>, <i>wyraz przeciwstawny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami tworzy antonimy podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami stosuje w wypowiedziach antonimy 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje synonimy i antonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> używa spójników i zaimków oraz różnorodnych konstrukcji składniowych w celu zespolenia tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu
<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że tekst jest komunikatem 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia typy komunikatów: informacyjny, literacki, ikoniczny, reklamowy 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>nadawca</i> i <i>odbiorca</i> wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie posługuje się terminami <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i> podczas interpretacji tekstów kultury
<ul style="list-style-type: none"> określa sytuację komunikacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji stosownie do sytuacji

<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów i mimiki • stosuje niewerbalne środki komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą postawy ciała 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>głoska, litera, sylaba, akcent</i> • stosuje intonację zdaniową 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia różnicę między głoską a literą • zna reguły akcentowania w języku polskim • stosuje intonację dostosowaną do celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje głosek, liter, sylab • poprawnie stosuje zasady akcentowania • różnicuje intonację ze względu na cel wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów • poprawnie akcentuje słowa stanowiące wyjątki od podstawowych reguł akcentowania w języku polskim
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>etykieta językowa</i> i stara się stosować jej zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych

<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków 	<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – cząstek <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em, -en</i> i <i>-om, -on</i> – zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> – przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów
<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> stara się przestrzegać zasad dotyczących oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wyrazów zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wyrazach zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
<ul style="list-style-type: none"> zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem stosuje cudzysłów i dwukropek 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń stosuje nawiasy zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym stosuje średnik 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym stosuje poznane znaki interpunkcyjne w sposób celowy, ze świadomością ich funkcji

III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • reaguje na wypowiedzi innych rozmówców 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • prezentuje własne stanowisko w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z dbałością o stronę graficzną i kompozycję podkreśloną użyciem akapitów • podejmuje działalność literacką i kulturalną • tworzy prezentacje multimedialne • redaguje twórcze, oryginalne teksty o charakterze reklamowym • wzorcowo recytuje teksty poetyckie i prozatorskie
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje argumenty w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się argumentami w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz do emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska 	
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi • zna pojęcie <i>akapitu</i> i zasady budowania akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie funkcję akapitów w kompozycji w wypowiedzi • stosuje akapity 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym • stosuje akapity, dostosowując je do założonej kompozycji wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi • rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje selekcji informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji 	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje tekst o charakterze perswazyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje podstawowe środki perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i nazywa podstawowe środki perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję środków perswazji w tekstach reklamowych 	

<ul style="list-style-type: none"> • tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe
<ul style="list-style-type: none"> • recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy 	<ul style="list-style-type: none"> • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją, napięciem emocjonalnym i następstwem pauz 	<ul style="list-style-type: none"> • glosowo interpretuje tekst
<ul style="list-style-type: none"> • sporządza odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi • sporządza z pomocą nauczyciela plan swojej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi • tworzy plan twórczy prostej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń w zapisie planu ramowego i szczegółowego • sporządza bogaty treściowo twórczy plan wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego
<ul style="list-style-type: none"> • redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu oraz notatkę graficzną 	<ul style="list-style-type: none"> • rozplanowuje kompozycję układu treści i formy w notatce 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek
<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o treści przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w wypowiedziach na temat tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury

	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że współczesne komunikaty w formie elektronicznej (SMS, e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach SMS oraz korespondencji internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości SMS 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej 	
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów • komponuje początek i zakończenie na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu lub ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów lub ilustracją 	
	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby redagowania scenariusza 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze scenariusz filmowy, korzystając z pomocy nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie pisze scenariusz filmowy, na podstawie fragmentów lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze scenariusz filmowy na podstawie własnych pomysłów 	
	<ul style="list-style-type: none"> • odwołuje się do swojej wiedzy o języku w tworzonych wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach 	
IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • czyta cicho ze zrozumieniem • czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głośnie ważne słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści 	<ul style="list-style-type: none"> • czytając głośno, przekazuje intencję tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji
	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje własne bazy informacji, np. kartoteki, fiszki z hasłami, foldery plików
	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji 	<ul style="list-style-type: none"> • selekcyjnie wybiera informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego

	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z zasobów szkolnej biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i> 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji 	<ul style="list-style-type: none"> zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności) przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu opisuje źródła internetowe bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego bierze udział w życiu kulturalnym regionu
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii i słowniku poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> zna budowę słownika ortograficznego i słownika poprawnej polszczyzny wyszukuje hasła w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych i słownika poprawnej polszczyzny korzysta z informacji zawartych w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje słowników określa typy definicji słownikowych i ich swoistość korzysta ze słowników <i>on-line</i> 	
	<ul style="list-style-type: none"> podjmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł 	
	<ul style="list-style-type: none"> pod kierunkiem nauczyciela poznaje kulturę regionu 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje na temat ważnych zdarzeń i postaci związanych ze swoim regionem 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę i umiejętności do przetwarzania informacji o życiu kulturalnym regionu 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie interesuje się życiem kulturalnym swojego regionu 	
	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z internetu w celach edukacyjnych kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej 	<ul style="list-style-type: none"> rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich 	<ul style="list-style-type: none"> postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań 	
Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.